

~~P417~~ = 14724

Nr. 12, vol. 24

1925

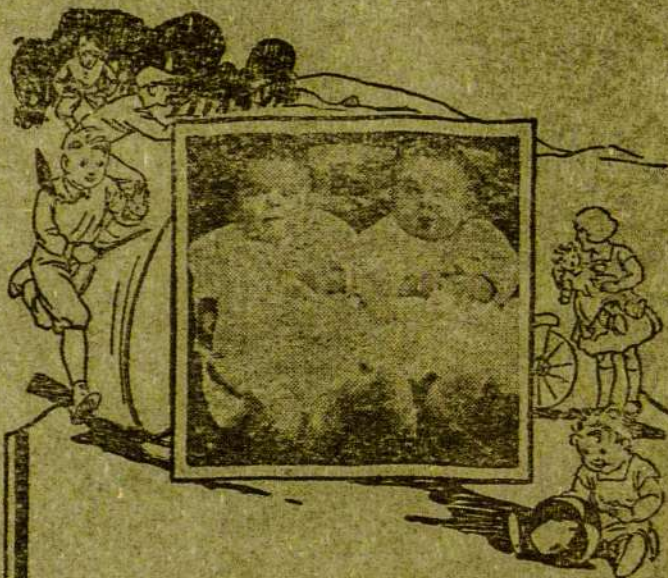
ŽVAIGŽDĖ - The STAR.

A LITHUANIAN MONTHLY PUBLICATION, PUBLISHED BY A. MILUKAS & CO. AT 3654 RICHMOND STR., PHILADELPHIA, PA. YEARLY SUBSCRIPTION \$2.00, SINGLE COPY 25 c.

Gruodis m. == December, 1925



Entered as second class matter at the Philadelphia Post Office under Act of March 3, 1879.



Štai Linksmi Bambino Dvynukai

Negalėjo ramiai ilsėtis per 10 mėnesių. Dabar miega ramiai ir auga riebyn. Perskaitykit žemiau pacituotą laišką ir nuspręskit nupirkti bonką Bambino savo kūdikiui be jokio atidėjimo. Šitas puikus kūdikių vidurių valytojas privalo užimti žymiausią vietą kiekvienoje naminių vaistų šėputėje.

“Gerbiamieji:—

Suo laišku noriu jums ištarti širdingiausį ačiū už gerus vaistus, kuriuos man prisiuntėt. Per 10 mėnesių aš negalėjau ramiai primigti nei vieną naktį ir kaip greitai aplačiau vaistus, kuriuos man prisiuntėt, tuojaus daviau savo kūdikiams ir po to jie užmigo ir ramiai miegojo visą naktį. Aš turiu penkis kūdikius ir mano nelaimė iki šiol nieko nežinojau apie šiuos gerus vaistus, kuriais yra Bambino. Dar kartą tariu ačiū ir linkių, kad šiuos vaistus naudotų visos motinos. Jie padarė stebuklus mano kūdikiams ir dabar jie auga riebyn.”

Mrs. W. K., New Britain, Conn.

Pareikalaukit dykai duodamo Bambino pavyzdžio ir Dr. Richterio Knygos Motinoms. Arba nusipirkite už 35c bonką Bambino iš savo vaistininko šiandien.

F. AD. RICHTER & CO.

Berry & South 5th Sts., Brooklyn, N. Y.



„ŽVAIGŽDĖ“--MĖNESINIS ŽURNALAS.

DVIDEŠIMTI DU METU buvusi savaitiniu laikraščiu „ŽVAIGŽDĖ“ dabar eina kaip mėnesinis literatūros, mokslo ir politikos žurnalas, leidžiamas A. Milukas & Co. B-vės iš Philadelphia, Pa. 3654 Richmond Str. Pavienės „Žvaigždė“ knygos kaina 25 centai, metams prenumerata 2 dol.

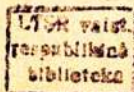
GRUODIS — DECEMBER 1925 M.

1875

1925

50 METŲ VYSKUPO M. VALANČIAUS MIRTIES
SUKAKTUVĖS.

Užprašymus ir pinigus „ŽVAIGŽDĖ“ 3654 Richmond St.
adresuokit: Philadelphia, Pa.



Pirmieji Amerikos Lietuvių Klierikai.

1884 metų kovo mėnesyje atvyko New Yorkan būryje kelių kapsų Lietuvninkų Juozukas, 17 metų vaikinai, iš Viščiakaimio Alvito parapijos ir jo daug senesnis gimnaitis Petras Saurusaitis, 36 metų siuvėjas, tarnavęs pas Vilkaviškio džekoną. Atvažiavusiųjų siekiu buvo įstoti į Sv. Kryžiaus vienuolyną South Bend, Indiana valstybėje, kur tuomet darbuosiu tarp Chicagos apygardos lenkų ir lietuvių daugelio Seinų vyskupijos kunigams žinomas kun. Cizauskas, iš Slabados (Miroslavo parapijos), Seinų apskrčio, dzūkas.

Cizauskas buvo vienu pirmiausiai atvykusiųjų Amerikon lietuvių kunigų. Nauji aspirantai į kun. Cizausko vienuolyną neturėdami per daug lėšų, kelias naktis turėjo nakvoti New Yorko Castle Garden'e. Jų kelionės bendrą Anckaitį tuojaus atsiėmė jo brolio atsiųstas siuvėjas Vincas Gaurys. Tas pats Gaurys vėliau nuvedė P. Saurusaitį su J. Lietuvninku pas New Yorko smuklininką Vyšniauską, kur šiedu turėję prieglaudą kelias dienas.

Neturėdami užtektinai pinigų kelionės lėšoms į South Bend, Indiana, abu keleiviu išvažiavo pas savo pažįstamus Barulius į Senandorį. (Anuomet emigrantus, neturinčius pas ką vykti, valdžia palaikydavo tūlą laiką Castle Gardene, dideliame triobesy, arba, anot „Aušros“ 1884 m. korespondento „daržinėje“. Ešą, „apgynėjai keleivių regimai norėdami pakeleivinguosius apginti (!), tyko iščiulpti pastarąjį skatiką iš jų ir taip tuščių kiše-

nių"... „Gerai, esą, būtų pakeleivingam žmogui mieste turėti gaspada, juk yra neparanku atgulti ant aslos itin prišmeiztos Castle Gardene... Kiekvienas supras, juog atkeliavusieji į Ameriką lietuviai, kurie nemoka nei angliškos kalbos nei turi pinigų, gana veiposi ir gailinasi"...*)

Senadoryje Petras Saurusaitis gavo siuvėjo darbą pas Joną Mieldažį, o Juozukas turėjo eiti dirbti anglių laužykloj (brekery) kaipo akmenų rinkikas. Anuomet Senadoryje buvo gana daug lietuvių, bet jų pastatytoje Sv. Kazimiero bažnyčioje klebonavo lenkas kun. Lenarkevičius. J. Lietuvinikas negavęs čia rcdos kaip įstoti į mokyklą, išvažiavo pas savo giminaičius į Shamokin, kur tuomet buvo irgi žymus lietuvių šeimynų skaitlius. Ir čia lietuviai ėjo melstis į lenkų bažnyčią, pastatytą daugiausia lietuvių triusu. Nieko nepesęs ir čia, susilaukęs iš tėviškės pinigų, mokslo trokštąs bernickas keliavo į Baltimore, Md., kur, jam pasakota, galėsias lankyti mokyklą. Vincas Jokubauskas vilkaviškietis kurpius, anuomet gyvenęs prie Mullberry ir Myrtle gatvių kampo, Baltimorės mieste apsigyvenusį pas jį ieškanti mokslo vaikina rekomendavo Sv. Stanislovo lenkų bažnyčios klebonui kun. Končai, geram lietuviui iš Zemaitijos. Lietuvių Baltimorėje tuomet buvę tik 5 ar 6 šeimynos, o pavienių pora dešimčių asmenų. Kunigas Končas jau keletą metų buvo pasidarbavęs tarp Baltimorės lenkų ir pastatęs jiems nedidelę mūro bažnyčią, kurion ateidavę ir lietuviai. Tikras žemaitis su savo tautiečiais kun. Končas buvo visad malonus ir visame mėgino jiems kiek galėdamas padėti. Patyręs apie jauno Lietuvniko troškimus šis geras kunigas iš visos širdies stengėsi jam padėti. Mėgino patalpinti jį Redemptoristų vienuolių mokyk-

*) „Auszra“ 1885, l. 22—23.

lon, paskiaus pas Xavero brolius vienuolius. Anglų kalbos nemokėjimas buvo didžiausia kliūtis. Tada kun. Konča pasiėmė norinti mokintis bernioką pas save i kleboniją ir su laiku išsirūpino pas jezuitus, kad anie priimtų jį i savo kolegija.

Pasimirus kun. Končai 1886 metais, jo įpėdinis irgi lietuvis kun. Radavičia, augštaitis iš Kauno rėdybos globojo jauna moksleivį.

Dažinojės nuo J. Lietuvniko apie Petro Saurusaičio norus uolus kunigas Končas parsikvietė ir šį i Baltimorę ir patalpino jį i tarpą vienuolių redemptoristų, kurie su laiku išmokino buvusį dievobaimingą siuvėją reikalingu mokslu ir išleido i kunigus. Pirmasias mišias kun P. Saurusaitis laikė Sv. Jono Krikštytojo bažnyčioje Baltimore, Md. 1899 m. Palikęs kunigu Petras Saurusaitis išsirūpino per Rymą paliuosavimą iš vienuolyno ir ilgus metus klebonavo kun. J. Zebrio įkurtoje Sv. Juozapo parapijoje Waterburyje, Connecticut'o valstijoje. Su laiku Waterbury'o lietuvių naujokynė žymiai pasididino. Kun. P. Saurusaitis, beklebonaudamas prie Sv. Juozapo parapijos leido laikraštį „Bažnyčios Tarna“, kuri vardą davė kun. J. Zebrius savo pirmtakuno įkurtam savaitraščiui „Rytui“. Be „Bažnyčios Tarno“ kun. P. Saurusaitis išleido nemaža lietuviškų knygų. Ypatingas gi jo pasižymėjimas tai kova prieš alkoholį. Tą kovą jis vedė su didžiausiu uolumu netik savo parapijiečių tarpe, bet ir kitose lietuvių naujokynėse.

J. Lietuvnikas pasimokinęs 3 metus Sv. Ignaco Kolegijoje, tęsė mokslus lenkų seminarijoje „Detroitė. Kun. Radavičiaus įprašytas kardinolas Gibbons priėmė šį pirmąjį Amerikos lietuvių klieriką savo globon. Tris ir pusę metų išmokslingą Sv. Marijos seminarijoje Baltimo-

re išventė jį kunigus 1892 m. prieš pat Kalėdas ir tuojaus paskyrė Sv. Jono Krikštytojo leituvių bažnyčios klebonu, kur naujas kunigas laikė savo pirmas mišias. Ką tik atvykęs iš Lietuvos kun. J. Zebrys, tuomet viešėjęs pas kun. Burbą Plymouth'e per primicijas pasakė gražų pamokslą (trečią Kalėdų dieną 1893 m.). Sv. Jono bažnyčia prie Lloyd gatvės netoli Baltimore g. buvo nupirkta už 12.000 dol. *) nuo žydu 1889 m. ir pašvesta kaipo lietuvių katalikų bažnyčia prie kun. Polujanskio. Po šio klebonavo čia kun. S. Pautienius, 1893 metų pabaigoje išvažiavęs į Mahanoy City, Pa. užimti vietą klebono po kun. P. Abromaičio, perkeltos į Senandorį klebonu prie Sv. Jurgio naujai pastatytos medinės bažnyčios. Lietuvių Baltimorėje 1893 m. buvę 120 šeimynų. Po 12 metų lietuviai vėl užleido už \$7500 žydams savo bažnyčios triobėsi ir sau prieinamesnėje vietoje prie Paca ir Saratoga gatvių pirkto protestonų bažnyčia ir klebonija už \$35.000 ir įrengė parapijinę mokyklą. Čia išbuvus irgi 12 metų 1907 m., kardinolas Gibbons paskyrė redemptoristų Sv. Alfonso bažnyčia, klebonija ir mokyklą lietuviams, o lietuvių bažnytinę savastį pavedė italams katalikams. Dabartinė Baltimorės lietuvių bažnytinė savastis pačiame miesto centre su žeme ir triobėsiais verta miliono dolerių. Mokykloje yra 166 vaikai, mokina 5 šv. Kazimiero seserys. Klebonija — tai buvęs tėvų redemptoristų vienuolynas — mother house, kuriame buvo Amerikos redemptoristų vienuolių centras. Skersai kelia nuo klebonijos ruiminga Sv. Alfonso svetainė ir mokykla. Gaila tik, kad ne visi Baltimorės lietuviai naudoja savo parapijos mokyklą. Kiti, ypač toliau gyveną mėgina pateisinti savo ir savo vaikų nesilankymą lietuvių bažnyčioje ir mokykloje per didelėmis kelionės lėšomis. Gailėdamiesi penktuko kelionei jie pamaži tirpsta svetimtaučiu parapijose.

*) Parapija turėjusi pinigų vien 2000 dol., likusius pasiskolinta. Bažnyčia buvo ant rendavojamos žemės, kurios negalima buvo nupirkti.

Kas buvo tikrasis „Aušros“ krikštatėvis?

(Pasak doc. Tuma.)

„Kaip dėl Homero giminės varžėsi net septynetas miestų, taip dėl „Aušros“ krikšto tebesivaržo tautiškai susiprantančios Lietuvos septynių miestų vyrai. A. Vištelis, „negindamas kitiems tą garbę savintis“, kukliai pasisako tai jo dar 1880 m. buvę sugalvota Drezdene drauge su J. I. Kraševskiu.*) 1880-82 m. 23 Maskvos lietuviai studentai leidžia rašytą „Aušros“ laikraštį; jame dalyvauja ir dr. J. Basanavičius, tikrasis faktinasis Prūsijos „Aušros“ steigėjas drauge su susipratusiais Prūsų Lietuvos vyrais jaunuoliais: Martynu Jankum, Juozu Mikšu, Martynu Sernium, su kuriais jau ankščiau gana angštai buvo susirišęs ir J. Sliupas. Jie buvo sudarę „Lietuvos Mylėtojų“ kuopelę, kurios vardu ir ėjo laikraštis. Kalnujiškis bajoras Mečislavas Dovaina-Silvestravičius vėl sakosi tai jis sutelkęs anąjį Tėvynės Mylėtojų būrį. Jis „Słownike Geograficzname“ pasiskelbęs renkas lietuvių dainas ir pakvietęs atsiliepti, kas daugiau užsiima lietuvių dalykais. Atsiliepęs advokatas Stasys Raila (vėliau „Aušros“ — Sunbajoris), Juozas Miliauskas (vėliau „Aušroje“ — Miglovara), kun. A. Baranauskas ir kun. K. Jaunius. Jie nurodę jam dar Dr. J. Basanavičiaus ad-

*) 1881 m. Poznaniuje išėjo J. J. Kraševskio „Witoloraus“ J. A. W. Lie-wio (Višteliausko) vertimas. Tos knygos išleistos „kaštu Dro. J. J. Kraszewskio“. „Priekalboj“ Višteliauskas pažymi, kad Kraševskis „norint ilgay mokimosi, tacziaus negalejo iszmokti lietuwiszky raszyti“.

resą Pragoje. M. Dovaina jam nusiuntęs devynių susi-
pratusių lietuvių adresus; šie ėmę susirašinėti ir taip iš-
daiginę „Aušrą“. Daigino „Aušrą“ Petrapilio studentai,
rašydami „Kalvį Melagi“. Daigino ir klaipėdiškis Mar-
tynas Šernius su savo „Lietuviška Zeitunga“, pirmas
praktiškai įvykinęs technikos darbą — prikalbinęs tilžiš-
kį J. Mikšą mokyti spausdinimo, o ragainiškį M. Jankų,
kad spausdintų, ir pats pirmas paaukavęs naujam laik-
raščiui 100 markių.

Drezdenas (gal ir Poznanius), Maskva, Petrapilis, Ry-
ga, Klaipėda, Tilžė ir Ragainė — lygiai septynetas miestų
turi teisės savintis „Aušros“ gemalą, ir jei nė vieno jų
prūsiniė „Aušrą“ nebuvo tikroji duktė, tai drąsiai gali pa-
sakyti, visų jų idukra. Visas lietuvių visuomenės organiz-
mas jau buvo tautinės kultūros priruoštas pasiekti būti-
nają jos dvasios reikalams priemone — laikraštį. Jo būti-
numą visi jautė, net ir lenkų kultūros Lietuvos piliečiai
jau nuo penkiasdešimtųjų metų pereito amžiaus. Dėl to
rūgo, pukšėjo šian ir ten, net visai nesusitarus. Stai
dėl ko visi naują laikraštį taip mielai priėmė, lyg giminę.
Kad laikraščio idėja fermentavo ne D. Lietuvoje, bet sve-
timuose miestuose ar kur pakraštyje, tai tik dėlto, kad
rusų administracija perrūpestingai buvo Lietuvą išvaliu-
si nuo jos inteligentų. Nieko tai, matome, nepadėjo; Lie-
tuvos šviesuomenė ir į tolimąją Rusiją nešės savo kvapo.
Apie Juozo Miliauskiro rolę šitame „Aušros“ įvykinime
šitai liudija J. Šliupas: „Pačioje pradžioje „Aušrai“ būt
buvę labai sunku išsilaikyti, jeigu nebūtų panorėję jos
palaikyti Petras Kriaučiūnas, Mariampolės gimnazijos
mokytojas ir Juozas Miliauskis, policijos „okolodočnyj“
Rygoje. P. Kriaučiūnas užmokėdavo už šimtą ar du šim-

tu egzempliorių ir per Naumiestį*) jis pats parsisiųsdindavo jam vienam težinomais keliais, (dažnai papirkdamas žandarus): per mokinius gi jis plačiai paskleisdavo „Aušrą“ Suvalkijoje ir Kaune. Miliauskis gi buvo poetas, rašinėjo eiles į „Aušrą“ Miglovaros slapyvarde ir taip pat uosisakydavo nuo šimto iki pusantro šimto egzempliorių, kurių dalį platino Rygoje, o per H. Allunaną Mintaujoje knygininką ir mokinius paskleisdavo Zemaičiuose”... (Doc. p. e. J. Tumo „Lietuvių literatūros paskaitos: Juozas Miliauskis — Miglovara” 1924.)

*) Naumiesčio vikaras kun S. Petrika P. Kriaučiūno moksladraugis buvo vyriausiu jo padėjėju šitame darbe. Žiūr. psl. 89 ir 90 šitose knygoje.

ADOMAS JAKSTAS (DAMBRAUSKAS).

KELETAS ATSIMINIMŲ APIE KUN. MARTYNĄ SEDEREVYČIŲ.

Susipažinti su kun. Sederevyčium man teko gana vėlai ir pripuolamai. Mudviejų santykiai buvo nedaugin- gi. Prasidėjo jie šiuo būdu.

Esant man 1889 metais ištremtam Ustiužnan Naugardo gubernijos, apsilankė ten kun. Sederevyčiaus agentas D. Miklius. Sio įprašytas, aš išverčiau „Visų metų Šventųjų gyvenimų“ vieną dalį. Lėšų šiam veikalui leisti yra davęs nuo savės kun. Sederevyčius su Kušeliausku. Mano išverstas tekstas tesudarė vos šeštą viso leidimo dalį, nes teapė- mė vos tik dviejų mėnesių šventuosius. Sederevyčiui ma- no vertimas labai patiko ir jis ėmė mane vadinti „apašta- liuku“, lygiai kaip ir kitus dvasiškos literatūros rašėjus.

Man pargrįžus Kaunan iš Rusijos, kun. Sederevyčius ėmė mane lankyti ir net siuntinėti dovanų — keptų žio- brių pavidale. Mat nevalgydamas mėsos, mėgo jis labai žiobrius. Zvejai tą žuvį gaudo Nemune, sugavę, išskrio- dę ir apibarstę druska, užmauna ant smailai nudrožtų pa- galiukų; šiuos įbedę žemėn aplink sukrautą ugnį, laiks nuo laiko suvolioja ir tuo būdu žiobriai, iš visų pusių liepsnos kaitinami, iškepa. Sederevyčius buvo įsitikinęs, kad ir Kristaus apaštalai tokiu pat būdu kepėdavę žuvį, todėl taip iškeptus žiobrius vadindavo „apaštališka žuvi- mi“, ir laikė ją tinkamiausia dovana savo „apaštaliu- kams“. Tos „apaštališkos žuvies“ jis atveždavo ir man kas vasarą.

Arčiau susipažinęs, aš jo kviečiamas, buvau keletą kartų nuvykęs pas jį į Sudargus, kur jis ilgą laiką klebo- navo.

Vienoj iš tų kelionių į Sudargus man atsitiko nelaimė. Tai buvo 1898 ar 1899 metais. Aš tuomet buvau Kauno seminarijos profesorium. Turėdamas kvotimų metu keltą laisvų dienų, sumaniau aplankyti kun. Sederevyčių. Ilgai negalvodamas ir nieko su savim neimdamas, aš, nepranešęs net jam, kad atvykstu, sėdau į garlavį ir iške-liavau. Kadangi garlaviviai teeidavo tuomet tiktai lig Jurbarko, tatai atvykęs čion, persikėliau laiveliu Suvalkijos pusėn. Čia maniau galėsiąs pasisamdyti vežėją ir arkliais nuvužiuoti į Sudargus.

Bet vos tik išlipau iš laivelio, tuojau susidūriau su parubežio žandaru. Sis paklausė manęs, kas aš esąs ir kur vykstaš. Man į tai atsakius, pareikalavo parodyti pasa. Aš čiupt vienon kišenėn, — nėra, čiupt kiton — nėra. Mat besiskubindamas kelionėn ir persivilkdamas kitą sutoną, visai pamiršau tą taip reikalingą prie rusų dokumentą su savim pasiimti. Tuomet žandaras, taręs, kad aš esu areštuotas, liepė man eiti su savim Kidulių valsčiuon.

Cia sustatęs platų protokolą, paklausė galop, ar aš neturiu čia pažįstamų kunigų, kurie galėtų patikrinti mano parodymus, liečiančius mano asmenį. Atsakiau, kad aš važiauvau į svečius pas kun. Sederevyčių, kuris ir galis paliudyti, kad aš ne koks kontrabandistas, bet kunigas, Zemaičių Seminarijos profesorius.

— Na, tai aš pasiūsiu į Sudargus žmogų, kad kun. Sederevyčius čion atvyktų. Tamsta atlyginsi tam žmogui už jo žygį, — pasiulė žandaras.

— Mielai sutinku, atsakiau, tik padaryk tai Tamsta tuojau neatidėliodamas. Pasiuntinys nuvyko į Sudargus. laimingai rado kun. Sederevyčių namie. Sužinojęs mano nelaimę, garbus senelis tuojau pakinkė arklius ir skubinos manęs gelbėti. Atvykęs į Kidulius ir pabaręs žandarą už jo negudrų uolumą, patvirtino mano parodymus. Žandaras Sederevyčio žodžiais patikėjo ir areštą nuo manęs nuėmė.

Išvadavęs tuo būdu mane iš žandaro nagų, senelis prietelis parsivežė mane į Sudargus. Čia vaišino mane

arbata ir vakariene, pasakojo apie savo pamėgtą darbą — knygą gabenimą, bet atsitikusi nelaimė taip buvo man sugadinusi ūpą, kad aš meldžiau tą pat vakara leisti man Kaunan grįžti. Nes esant be paso, man vaidinosi, kad aš galys ir iš kiekvieno kito žandarपालािको pritrirti tokių pat ir net didesnių nemalonumų.

Senelis suprato mano dvasios stovį, taigi ir palydėjo mane į Kaimelį, nors buvo vėla naktis, nes garlaivis iš Jurbarko Kaunan teišplaukdavo apie pusė pirmos naktį. Garlaiviui davus pirmąjį signalą, aš atsisveikinau su maloniu seneliu ir persikėliau laiveliu Jurbarko prieplaukon. Nusipirkęs garlaivy bilietą, džiaugsmingai atsidu-sau ir laimingai pargrižau Kaunan.

Ar po to atsitikimo besimačiau dar su Sederevyčium, nūn nebeatsimenu. Netrukus teko man ilgesniam laikui persikelti Petrapilį. Mano santykiai su „apaštaliukų“ prieteliu nutrūko, o be to ir jis pats po kelerių metų pasimirė.

Be „apaštališkos žuvies“ syki dovanojo man kun. Sederevyčius ir pastovesnę dovaną. Tai buvo knyga Raimundi de Sabunde Theologia naturalis seu liber creaturarum. Solisbachi, 1852. Jis ją labai brangino ir atsidėjęs skaitydavo. Yra tai viena iš originaliausių teologijos sistemų. Pamėgimas to veikalo parodo, kun. Sederevyčių buvus žmogų gilesnio proto, ieškojusio tinkamiausio kelio tiek religinei tiek filosofinei tiesai geriau pažinti. Tačiau šiuo savo mokslu kuklus senelis niekam nesigirdavo ir niekam nerodydavo; jam užteko to, kad jis tuo mokslu galėjo naudotis savo pažinimo riboms praplėsti. Bet ir čia pažintoji teoretiškoji tiesa jam nebuvo idealas. Jis labiau mylėjo žmones, negu knygas. Tesie jam garbė už tai.

A. Jakštas.

Kaunas 7. III. 25.

(Nuo Sausio 1926 m. „Zvaigždė“ eis kaip bertaininis padidintas žurnalas. Red.)

1904—1924 ir 1875—1925.

1924 m. gegužės 7-tą dieną sukako 20 metų, kaip Rusų valdžia, priversta lietuvių didžiausio pasiryžimo, atšaukė savo uždraudimą lietuvių spaudos. Keturias dešimtis metų sunkiai vargo, nepasiduodama ir atkakliausiai kovodama visa mūsų tauta, kol laimėjo pergalę Tautą kovon išjudinęs ir suorganizavęs Valančius mirė, nesulaukęs šviesesnių dienų.

Jo pasekėjas ir įpėdinis dainius A. Baranauskas irgi nesulaukė savo dainoje išpranašautos lietuvių pergalės. Nesulaukė jos ir dešimtys tūkstančių Lietuvos sūnų, kankinių del mūsų spaudos, kurių kaulus, anot Maironio — Baranausko įpėdinio — „vien baltina Sibyro sniegai“.

Visus mūsų tautinės sąmonės gaivintojus ir palaikytojus pagerbdami, jų kilnius darbus ir su jais surištus jų vargus, sielvartus tinkamai minėkime, sendami sau iš tų darbų stiprybę, kaip Dr. Kudirka mums pataria savo Lietuvių imne.

1925 m. birželio 29 d. yra 50 metų vyskupo Valančiaus mirimo sukaktuvės. Tais pat 1875 metais, kai Kaune mirė Lietuvos švietėjas, New Yorko mieste 7 lietuviai išeiviai sukūrė pirmą tikrai lietuvišką — šv. Kazimiero draugiją. Taigi šiomet reik minėti ir 50 metų Amerikos lietuvių organizuotės sukaktuves, nes Amerikos lietuviai sulošė neapsakytai svarbią rolę, spaudos laisvės išgavime.

Tų ilgų ir atkaklių kovų karžygiams pagerbti leidžiame knygas „Spaudos Laisvės ir Amerikos Lietuvių Organizuotės Sukaktuvės“, kuriose bus mėginta apipasakoti draudžiamos lietuvių literatūros plėtimo keliai ir lietuvių išeivių Amerikoje darbai kultūros srityje.

Tos knygos turės palikti paminklų mūsų pagarbos visiems išlaikytojams mūsų tautiškos sąmonės ir nepriklausomybės laistytojams. Leidėjų tikslu yra nevieną pagaminti aprašymai visų mūsų žymesnių knygų platintojų, bet ir nušviesti gyvenimo sąlygos, kuriose anie dirbo savo neapsakytai paojingą darbą, taipgi nušviesti motyvai, kokie anuos paragino „darbuose nenusiminti ir neabejoti“, kolei abelnas siekis nebuvo pasiektas.

Geresniam darbo atlikimui leidėjai sutarė visus iš anksto užsimokėjusius prenumeratą (tų knygų kaina — 5 doleriai) garsinti sau lygiais bendrleidėjais. Kaip pirmutinis vysk. Mot. Valančius savo svarbų veiklą „Žemaitių Wiskupiste“ tokiu būdu išleido ir paskui nevienos, ypač didesnės svarbos knygos, pas Amerikos lietuvius su pagelba prenumeratorių dienos šviesą išvydo, taip ir šitos jubilėjinės knygos 50 dešimtų metų Amerikos Lietuvių organizuotės sukaktuvėse, yra leidžiamos visų tautiečių, norinčių prisidėti prie to garbingo darbo. Visų iš anksto užsimokėjusių vardai atspaudinami šiose knygose, kaip leidėjų, padėjusių savo lėšomis pagerbti lietuviškos kultūros rėmėjus. Knygose skaitytojai ras daugybę dokumentų iš mūsų kovų už spaudos laisvę.

Sąrašas mūsų tėvynmeilių inteligentų, kurie teikia savo moralę bei materialę pašalpą jubilėjinių knygų „Spaudos Laisvės ir Amerikos Lietuvių Organizuotės Sukaktuvės“ išleidėjams:

Lietuvos Universitetas Kaune,
P. Bučys, kunigas, Liet. Universiteto Rektorius,
Dr. J. Bielskis ir P. Zadeikis, Lietuvos Respublikos
Konsulai Amerikoje.

Redaktoriai ir advokatai:

Pr. J. Kalinauskas, advokatas, Boston, Mass.
F. J. Bagočius " " "
J. Brenza, " Chicago, Ill.
S. Vitaitis, „Tėvynės“ redaktorius
L. Simutis „Garso“ " "
J. O. Širvydas „Vienybės“ " "
Chicagiškio „Varpo“ " "
„Sandaros“ redaktorius
Darbininkų organo „Darbininko“ redakcija
„Draugo“ redakcija
Th. Shamis „Lithuania'os“ redaktorius
„Saulės“ redakcija.
Marė Kiziutė L. Informacijos biuro vedėja
Katrė Kiziutė " " "
Marė Jurgeliutė, S. L. A. C. Sek., N. Y. City.
Ant. Kizis, b. S, L. R. K. C. Sek. " " "

Dvasiškiei:

Prelatas Mykolas L. Krušas Chicago Ill.
Kun. Al. Skripka " "
„ Ig. Albavyčius " "
„ J. Simanavyčius, Elizabeth, N. J.
„ P. Deksnys, Grand Rapids, Mich.
„ A. Kodis, Brooklyn.
„ N. Pakalnis " "
„ S, Remeika " "
„ Vanagas " "
„ J. Lietuvninkas, Baltimorės,
„ Kelmelis, Newark, N. J.
„ P. Cesna, Mahanoy City, Pa.

- „ J. Kaulakis, Philadelphia, Pa.
- „ Ig. Zimblys „ „
- „ Kazys Urbanavyčius, Boston, Mass.
- „ P. Juras, „ „
- „ P. Strakauskas, „ „
- „ Ežerskis, Forest City, Pa.
- „ Daniunas, Nashua, N. H.
- „ V. Matulaitis, Easton, Pa.
- „ Juozas Jakštys, Rockford, Ill.

Daktarai, aptiekininkai, slaugės:

- J. C. Brenza, Chicago, Ill.
- P. J. Jakmauh (Jakimavyčius), Boston, Mass.
- J. C. Landžius (Seymour) „ „
- Fr. Puškunigis „ „
- A. L. Kapočius „ „
- K. Sidlauskas „ „
- J. Jonikaitis, Detroit, Mich.
- F. Matulaitis „ „
- Bacevyčia, Elizabeth, N. J.
- C. W. Dorosavage, Pottsville, Pa.
- J. Valiukas, Brooklyn
- M. Melėnskiūtė „ slaugė
- A. Stanislovaičiūtė, „ „
- A. Danisavage, Mahanoy City.
- K. J. Kalinauskas, Shenandoah, Pa.
- Mykolas Devenis, Waterbury, Conn.
- Vladas Lazdynas, Newark, N. J.

Bankininkai ir prekybininkai:

- Mikas Bučinskas. Pennsylvania Exchange Bank,
New York City.
- A. F. Bredickas, bankininkas, Shenandoah, Pa.
- U. Bredickienė „ „ „
- S. J. Mockaitis „ „ „
- V. Leonavičia „ „ „
- St. Sklėrys „ „ „
- J. B. Krotkus, bankininkas, Chicago, Ill.

Kaz. Kazakauskas, Philadelphia, Pa.
Antanas Cerekavičius " "
J. B. Mikalauskas, Boston, Mass.
P. Mikalauskas " "
St. Baracevičius " "
V. Paulauskas, Minersville, Pa.
Pr. Aukštakalnis " "
V. Savenavičius " "
A. K. Klimas " "
Marė Veličkūtė, Mahanoy City.
Petras Devenis, Waterbury, Conn.
Stulpinas, Chicago, Ill.
P. Baltutis " "
M. Akelis, Newark, N. J.
P. Kralikauskas, Newark'e.
Klimas, Maspeth, N. Y. City.
Jonas Klasčius, " " "
J. Ambraziejus, Brooklyn, N. Y.
Jonas Birzietis, " " "
J. Ginkus, " " "
J. Brundza, " " "
Pr. Noris " " "
Steponas Tubas, " " "
J. Levandauskas, " " "
A. Mikalauskas, " " "
Aleks. Srubekis, " " "
Jonas Milius, Pittsburg, Pa.
J. Vaičiulis, Florence, Mass.
Andrius Smulkštys, Maizville, Pa.
Kaz. Karalevičius, Frakville, Pa.
Ignacas Vilutis, Long, Island City.
Napoleonas Puolis " " "

5r

P400
ALP 2217

Bell Phone Oregon 8995 M

Dr. Ignotus Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvišs Daktaras ir Chirurgas

Valandos: Nuo 9 iki 11 A. M.
 „ 2 „ 4 P. M.
 „ 7 „ 8 P. M.
 Nedėliomis „ 10 „ 8 P. M.

Telephones Bell: Kensington 2651 W

Dr. F. Trygar

Gydytojas Akušeras ir
Chirurgas

3119 Richmond St., Phila., Pa.

Valandos: nuo 8 iki 10 išryto,
 nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 9 vakare,
 nedėliomis nuo 11 iki 2 ir nuo 6
 iki 9.



Lei **PAIN-EXPELLER'S**
Pravieji Slaunimus!

Trinke gerai tuoj kad šis
 svečtinis linimentas persimukų
 per odą į patį vietą, iš kur
 pacina nesu gūrusi.

Pain-Expelleris paleigvina kranjo
 sukepimą ir atsteigia normalią
 kranjo tekėjimą gislonia.

35c ir 70c vaistinėse. Tėmykite, kad būtų
 Inkaro vaistinėje ant pakalio.

F. AD. RICHTER & CO.
 Berry & South 5th Sts.
 Brooklyn, N. Y.

Prisiųskit prenume-
 ratą už „Zvaigždę“.

Paukus plaukai turėty būti kiekvienos
 moteries pasidėliavimo turty, bet
 pleiskanos ir nalkinimo darbas cina
 ranka rankon.

Ruffles

yra pleiskanų mirtinuoju priešu.

Pasiūrekit gerai savo plaukus ir gal-
 vos odą pirm, negu tie paslaptiniai
 parazitai pakirs plaukų šaknis, apdengs
 jūsų galvos odą neavariomis baltomis
 lupynomis, kas bus prieasitimi jūsų
 plaukų slinkimo.

Pirkite bonką Ruffles už 65c pas
 savo vaistinėją šiaudien, arba 75c
 tiesiog per paštą iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
 Berry & South 5th Sts.
 Brooklyn, N. Y.



89, 181, 40